

УДК 347.6

DOI: 10.33098/2078-6670.2023.15.27.2.195-201

ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК ПРАВОВИХ ІНСТИТУТІВ БАНКРУТСТВА, ПОРУКИ ТА МАЙНОВОЇ ПОРУКИ

Ходак Світлана Михайлівна,

кандидат юридичних наук, старший викладач кафедри права та публічного управління, ЗВО Університету Короля Данила
вул. Коновальця, 35, Івано-Франківськ, Україна, 76018
e-mail: svitlana.khodak@ukd.edu.ua
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-4761-4213>

Мета. Метою даного дослідження є визначення взаємодії інститутів поруки, майнової поруки і банкрутства в національному законодавстві. Також, вирішення низки проблем з якими стикається кредитор при здійсненні вимоги, забезпеченої порукою, зокрема і майновою.

Методологія. З-поміж філософських, загальнонаукових і спеціально-наукових методів використовувався такі як: логіко-семантичний метод для поглибленого з'ясування критеріїв розподілу інститутів в цивільному праві, формально-логічний і системно-структурний методи застосовані при викладенні суджень, аналізі змісту чинних правових актів цивільного законодавства, на основі яких здійснюється правове регулювання конструкції забезпечення виконання зобов'язання в цивільному праві.

Наукова новизна. Наукова новизна дослідження полягає в тому, що в ньому вперше проведено аналіз і узагальнення проблеми взаємодії інститутів поруки, майнової поруки і банкрутства.

Результати. Автором досліджено взаємозв'язок правових інститутів банкрутства, поруки і майнової поруки та зроблено висновок, що для розуміння взаємозв'язку цих інститутів, необхідно визначити їх взаємозв'язок при виникненні неплатоспроможності не лише боржника, але й поручителя. Наприклад, при неплатоспроможності основного боржника ризик буде направлений на поручителя, саме тому при банкрутстві боржника зв'язок інститутів банкрутства і поруки є цілком логічними.

Практична значимість. Результати дослідження можна використати у правотворчій діяльності для удосконалення законодавства із забезпечення виконання зобов'язання, а саме у визначенні взаємозв'язку таких правових інститутів як банкрутство і порука; у навчальному процесі – при розробці навчальних посібників, методичних матеріалів із навчальної дисципліни «Цивільне право України».

Ключові слова: зобов'язання, інститут банкрутства, інститут поруки, інститут майнової поруки, забезпечення виконання зобов'язання.

Svitlana Khodak

Candidate of Law, Senior Lecturer of the Department of the Department of Law and Public Administration of the King Danylo University,
Konoval'tsja St., 35, Ivano-Frankivsk, Ukraine, 76018
e-mail: svitlana.khodak@ukd.edu.ua

RELATIONSHIP OF LEGAL INSTITUTIONS OF BANKRUPTCY, GUARANTEE AND PROPERTY GUARANTEE

Purpose. The purpose of this study is to determine the interaction of the institutions of suretyship, property suretyship and bankruptcy in the national legislation. Also, solving a number of problems faced by the creditor when implementing a claim secured by a guarantee, in particular, a property claim.

Methodology. From among the philosophical, general scientific and special scientific methods, the following were used: the logical-semantic method for in-depth clarification of the criteria for the distribution of institutions in civil law, the formal-logical and systemic-structural methods used in the presentation of judgments, analysis of the content of current legal acts of civil law legislation, on the basis of which the legal regulation of the construction of ensuring the fulfillment of obligations in civil law is carried out.

Scientific novelty. The scientific novelty of the research lies in the fact that it is the first time to analyze and generalize the problem of the interaction of surety, property surety and bankruptcy institutions.

The results. The author investigated the relationship between the legal institutions of bankruptcy, suretyship, and property suretyship and concluded that in order to understand the relationship between these institutions, it is necessary to determine their relationship in the event of the insolvency of not only the debtor, but also the guarantor. For example, in case of insolvency of the main debtor, the risk will be directed to the guarantor,

that is why, in the case of bankruptcy of the debtor, the connection between the institutions of bankruptcy and the guarantor is quite logical.

Practical significance. The results of the research can be used in law-making activities to improve the legislation on ensuring the fulfillment of obligations, namely in determining the relationship of such legal institutions as bankruptcy and suretyship; in the educational process - in the development of teaching aids, methodical materials from the educational discipline "Civil Law of Ukraine".

Key words: obligations, institution of bankruptcy, institution of suretyship, institution of property suretyship, ensuring the fulfillment of obligations.

Постановка проблеми. З огляду на події, які зараз відбуваються в нашій країні, учасники зобов'язань і судова система зокрема, стикнулись із серйозним випробуванням. Справи про банкрутство підняли нові проблеми відносин між кредиторами та боржниками. У цей час багато суб'єктів господарювання є дезорієнтовані та недостатньо проінформовані. Особливе занепокоєння викликають справи про банкрутство.

Аналіз дослідження і публікацій. Методологічне підґрунтя дослідження склали праці таких вітчизняних та зарубіжних учених, як: І.А.Бобуйок, Р.В. Карпенко, В.В. Красуцький, І.В. Спасибо-Фатєєва та інших.

Постановка завдання. Мета дослідження - дослідити проблематику взаємодії інститутів банкрутства і поруки.

Виклад основного матеріалу дослідження. У ст. 553 Цивільного Кодексу України йдеться, що: «за договором поруки поручитель поручається перед кредитором боржника за виконання ним свого обов'язку, причому поручитель відповідає перед кредитором тільки за порушення зобов'язання боржником. Порукою може забезпечуватися виконання зобов'язання частково або у повному обсязі» [1].

Договір поруки укладається додатково до основного договору.

Поручитель здійснює виконання зобов'язання добровільно або ж із застосуванням примусу. Примусове виконання договору поруки може відбуватися у безспірному порядку та за рішенням суду.

В контексті даної проблеми, варто відмітити тісний взаємозв'язок інститутів поруки, та банкрутства, оскільки природа цих взаємовідносин залишається невивченою.

Для кращого розуміння взаємозв'язку інститутів банкрутства і поруки необхідним є відмежування понять поруки і майнової поруки.

Як зазначає у своїй статті Карпенко Р.В. поручитель і майновий поручитель у зобов'язальних відносинах відрізняються обсягом прав та обов'язків. Саме тому, практика припинення судами майнової поруки з підстав збільшення відповідальності внаслідок підвищення кредитором розміру процентів, відстрочення виконання і т.д. є помилковим, оскільки, відомо майновий поручитель відповідає предметом застави, а обсяг відповідальності поручителя законодавством не визначено, отже можна зробити висновок, що він відповідає всім своїм майном. Порука є особистим способом забезпечення зобов'язання, а застава – майновим [2].

Як зазначала в своїй роботі Спасибо-Фатєєва І.В., відповідальність поручителя і боржника є солідарною, а майновий поручитель самостійно відповідає перед заставодержателем, оскільки є стороною договору, та відповідає майном, яке ним заставлене [3, с. 10-13].

Положенням ч. 1. ст. 543 ЦКУ передбачено, що у разі солідарного обов'язку боржників кредитор має право вимагати виконання обов'язку частково або в повному обсязі як від усіх боржників разом, так і від будь-якого з них окремо. В ч. 2. ст. 543, зазначається, що солідарні боржники залишаються зобов'язаними доти, доки їхній обов'язок не буде виконаний у повному обсязі.

Частиною 1 ст. 554 Цивільного кодексу України встановлено, що у разі порушення боржником зобов'язання, забезпеченого порукою, боржник і поручитель відповідають перед кредитором як солідарні боржники, якщо договором поруки не встановлено додаткову (субсидіарну) відповідальність поручителя[1].

В Кодексі України з процедур банкрутства йдеться: «боржник - юридична особа або фізична особа, у тому числі фізична особа - підприємець, неспроможна виконати свої грошові зобов'язання, строк виконання яких настав». Тобто перелічені суб'єкти зобов'язальних відносин можуть бути банкрутами [4].

Вирішення питання кредитної заборгованості шляхом банкрутства має певні переваги, а саме: розв'язання проблеми виключно у законний спосіб, при зверненні до суду вводиться мораторій на задоволення вимог кредиторів, борг перестає наростати, штрафні санкції не застосовуються, заборгованість буде погашена або списана повністю, незважаючи на суму боргу, з боржника не стягнуть більше майна, ніж він має, у визначений законом час з колишнього боржника та його майна знімають усі обмеження. Усі накладені раніше арешти скасовуються [4].

Відповідно до вимог Кодексу України з процедур банкрутства існують тимчасові обмеження щодо боржника. Зокрема, протягом п'яти років після визнання фізичної особи банкрутом вона зобов'язана перед укладенням будь-яких договорів позики, кредитних угод, договорів поруки чи застави письмово повідомляти про визнаний судом факт своєї неплатоспроможності [4].

Взаємозв'язок інститутів поруки і банкрутства помітний в тому аспекті, що ліквідація боржника - юридичної особи, наприклад, не припиняє поруку, якщо до дня внесення до Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань запису про припинення боржника - юридичної особи кредитор звернувся до суду з позовом до поручителя у зв'язку з порушенням таким боржником зобов'язання.

В Постанові № 904/1360/19 Верховного Суду України від 4 лютого 2021 року йдеться, що вимоги кредитора до майнового поручителя є забезпеченими в цілому незалежно від облікової оцінки заставного майна, визначеної в договорі сторонами [5].

Зокрема у вказаній Постанові йдеться, що змістом ст.1 КзПБ забезпечені кредитори — кредитори, вимоги яких до боржника або іншої особи забезпечені заставою майна боржника.

Згідно зі ст.572 ЦК у силу застави кредитор (заставодержатель) має право у разі невиконання боржником (заставаодавцем) зобов'язання, забезпеченого заставою, одержати задоволення за рахунок заставленого майна переважно перед іншими кредиторами цього боржника, якщо інше не встановлено законом (право застави). У ч.1 та ст.576 йдеться, що предметом застави може бути будь-яке майно (зокрема річ, цінні папери, майнові права), що може бути відчужене заставаодавцем і на яке може бути звернене стягнення.

Іпотекою є застава нерухомого майна, що залишається у володінні заставаодавця або третьої особи (ч.1 ст.575 ЦК) [1].

Відповідно до ст.1 закону «Про заставу» застава — це спосіб забезпечення зобов'язань, якщо інше не встановлено законом. У силу застави кредитор (заставодержатель) має право в разі невиконання боржником (заставаодавцем) забезпеченого заставою зобов'язання одержати задоволення з вартості заставленого майна переважно перед іншими кредиторами. Застава виникає на підставі договору, закону або рішення суду[6].

Як йдеться в ч.1, 2 ст.4 закону «Про заставу», предметом застави можуть бути майно та майнові права, а також майно, яке відповідно до законодавства України може бути відчужено заставодавцем та на яке може бути звернено стягнення[6].

За визначеннями, наведеними у ст.1 закону «Про іпотеку», іпотека — вид забезпечення виконання зобов'язання нерухомим майном, що залишається у володінні і користуванні іпотекодавця, згідно з яким іпотекодержатель має право в разі невиконання боржником забезпеченого іпотекою зобов'язання одержати задоволення своїх вимог за рахунок предмета іпотеки переважно перед іншими кредиторами цього боржника у порядку, установленому цим законом[7].

Частиною 1 ст.583 ЦК визначено, що заставодавцем може бути боржник або третя особа (майновий поручитель). Відповідні положення наведено також у ч.2 ст.11 закону «Про заставу», за якою заставодавцем може бути як сам боржник, так і третя особа (майновий поручитель), та ст.1 закону «Про іпотеку», якою передбачено, що іпотекодавцем може бути боржник або майновий поручитель[5].

Чинний ЦК та закон «Про заставу» не містять визначення поняття майнового поручителя. Зміст такого поняття розкриває ст.1 закону «Про іпотеку», згідно з якою майновий поручитель — особа, яка передає в іпотеку нерухоме майно для забезпечення виконання зобов'язання іншої особи — боржника.

Відповідно до ст.11 закону «Про іпотеку» майновий поручитель несе відповідальність перед іпотекодержателем за невиконання боржником основного зобов'язання виключно в межах вартості предмета іпотеки. У разі задоволення вимог іпотекодержателя за рахунок предмета іпотеки майновий поручитель набуває права кредитора за основним зобов'язанням[7].

Застава має похідний характер від забезпеченого нею зобов'язання (ч.3 ст.3 закону «Про заставу»). Право застави припиняється, зокрема, у разі припинення зобов'язання, забезпеченого заставою (п.1 ч.1 ст.593 ЦК) [5].

Згідно із ч.1 ст.589 ЦК у разі невиконання зобов'язання, забезпеченого заставою, заставодержатель набуває право звернення стягнення на предмет застави [1].

Аналогічні положення також передбачено чч.5, 6 ст.3 закону «Про іпотеку», в яких зазначено, що іпотека має похідний характер від основного зобов'язання і є дійсною, зокрема, до припинення основного зобов'язання. У разі порушення боржником основного зобов'язання відповідно до договору іпотеки іпотекодержатель має право задовольнити забезпечені нею вимоги за рахунок предмета іпотеки переважно перед іншими особами [7].

За рахунок заставленого майна заставодержатель має право задовольнити свої вимоги в повному обсязі, що визначається на момент фактичного задоволення, включаючи проценти, відшкодування збитків, завданих прострочкою виконання (а у випадках, передбачених законом чи договором, — неустойку), необхідні витрати на утримання заставленого майна, а також витрати на здійснення забезпеченої заставою вимоги, якщо інше не передбачено договором застави (ч.2 ст.589 ЦК, ст.19 закону «Про заставу»).

Відповідно до ч.1 ст.7 закону «Про іпотеку» за рахунок предмета іпотеки іпотекодержатель має право задовольнити свою вимогу за основним зобов'язанням у повному обсязі або в частині, встановленій іпотечним договором, що визначена на час виконання цієї вимоги, включаючи сплату процентів, неустойки, основної суми боргу та будь-якого збільшення цієї суми, яке було прямо передбачене умовами договору, що обумовлює основне зобов'язання. Якщо інше не встановлено законом або іпотечним договором, іпотекою також забезпечуються вимоги іпотекодержателя щодо відшкодування: витрат, пов'язаних з пред'явленням вимоги за основним зобов'язанням і

зверненням стягнення на предмет іпотеки; витрат на утримання і збереження предмета іпотеки; витрат на страхування предмета іпотеки; збитків, завданих порушенням основного зобов'язання чи умов іпотечного договору[7].

В абз.5 ст.28 закону «Про заставу», абз.3 ч.1 ст.17 закону «Про іпотеку» у разі реалізації предмета застави (іпотеки) у зв'язку зі зверненням на нього стягнення заставодавотдержателем (іпотекодержателем) відповідне забезпечувальне зобов'язання припиняється [5].

Отже, за наведеними вище положеннями законодавства, заставодавотдержатель (іпотекодержатель) має право задовольнити всі свої забезпечені заставою вимоги до боржника за рахунок майнового поручителя у розмірі вартості фактичної реалізації предмета майнової поруки, що здійснюється в порядку, передбаченому законодавством (якщо інше не передбачено договором або законом). Виражений у грошовій формі розмір зобов'язання майнового поручителя визначається виходячи з дійсних на відповідний момент зобов'язань боржника (позичальника), які існують за основним зобов'язанням (кредитним договором), з урахуванням обсягу забезпечення за умовами забезпечувального договору. Оцінка предмета забезпечення (майна) сторонами на момент укладення договору не впливає на обсяг забезпечених вимог у разі звернення стягнення на предмет забезпечення .

Проаналізувавши норми ЗУ «Про іпотеку» та ЦКУ, можна дійти висновку, що майновий поручитель та основний боржник, зобов'язання якого перед кредитором забезпечені іпотекою майна відповідають перед кредитором. Кредитор має право вимагати виконання основного зобов'язання як від боржника і його майнового поручителя разом, так і від будь-якого з них окремо. Варто зазначити, що у випадку пред'явлення таких вимог до майнового поручителя, останній відповідає виключно в межах узятих на себе зобов'язань перед іпотеко держателем.

Варто розуміти, що якщо за боргами боржника є порука, то поручителі по закону і договору відповідають за погашення боргу у випадку, якщо боржник не може погасити борг. Кредитор пред'явить вимоги до поручителів боржника, якщо боржник буде визнаний банкрутом. В деяких випадках порука припиняється сама по собі відповідно до норм законодавства чи умов договору [8].

Висновки. Беручи до уваги все вищенаведене, то тісний взаємозв'язок інститутів поруки, майнової поруки та банкрутства не викликає сумнівів.

Особливістю поруки є те, що : поручитель відповідає перед кредитором за порушення зобов'язання боржником, порукою може забезпечуватися виконання зобов'язання частково або у повному обсязі, поручителем може бути одна особа або кілька осіб, у разі порушення боржником зобов'язання, забезпеченого порукою, боржник і поручитель відповідають перед кредитором як солідарні боржники, якщо договором поруки не встановлено додаткову (субсидіарну) відповідальність поручителя, поручитель відповідає перед кредитором у тому ж обсязі, що і боржник, включаючи сплату основного боргу, процентів, неустойки, відшкодування збитків, якщо інше не встановлено договором поруки, боржник, який виконав зобов'язання, забезпечене порукою, повинен негайно повідомити про це поручителя, поручитель, який виконав зобов'язання, забезпечене порукою, у зв'язку з не направленням йому боржником повідомлення про виконання ним свого обов'язку, має право стягнути з кредитора безпідставно одержане або пред'явити зворотню вимогу до боржника, поручитель має право на оплату послуг, наданих ним боржникові.

Підставами для звільнення поручителя від зобов'язання у випадках, настає у випадках передбачених ст.559 ЦКУ, а сама, коли припинено забезпечене порукою

зобов'язання, а також у разі зміни зобов'язання без згоди поручителя, внаслідок чого збільшується обсяг його відповідальності, після настання строку виконання зобов'язання кредитор відмовився прийняти належне виконання, запропоноване боржником або поручителем, борг переведено на іншу особу, якщо поручитель не поручився за нового боржника, закінчився строк, встановлений в договорі поруки. Якщо такий строк не встановлено, порука припиняється у разі виконання основного зобов'язання у повному обсязі або якщо кредитор протягом трьох років з дня настання строку (терміну) виконання основного зобов'язання не пред'явить позову до поручителя. Якщо строк (термін) виконання основного зобов'язання не встановлений або встановлений моментом пред'явлення вимоги, порука припиняється, якщо кредитор протягом трьох років з дня укладення договору поруки не пред'явить позову до поручителя. Для зобов'язань, виконання яких здійснюється частинами, строк поруки обчислюється окремо за кожною частиною зобов'язання, починаючи з дня закінчення строку або настання терміну виконання відповідної частини такого зобов'язання.

При банкрутстві основного боржника помітний внутрішній нерозривний зв'язок інститутів. У таких випадках виконання зобов'язання поручителем є лише питанням часу.

З іншого боку, при банкрутстві поручителя, навпаки, простежується несумісність даних інститутів.

Для розуміння взаємозв'язку цих інститутів необхідно визначити їх взаємозв'язок при виникненні неплатоспроможності не лише боржника, але й поручителя. Наприклад, при неплатоспроможності основного боржника ризик буде направлений на поручителя, саме тому при банкрутстві боржника зв'язок інститутів банкрутства і поруки є цілком логічними.

При банкрутстві поручителя взаємозв'язок цих інститутів не простежується.

Зокрема, кредитор втрачає забезпечення з основного зобов'язання, також при черговості задоволення вимог кредиторів кредитор із поруки не включений.

Отже, можна зробити висновок, що існує певний дисбаланс між інститутами поруки і банкрутства, оскільки інститут поруки є вагомим у забезпеченні зобов'язання навіть при банкрутстві боржника, а ось при банкрутстві поручителя кредитор є незахищеним.

Список використаних джерел

1. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 р. *Відомості Верховної Ради*. 2003. № 40–44. Ст. 356
2. Карпенко Р.В. Проблеми розмежування поруки та майнової поруки: теорія та судова практика. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. 2017. №1. С. 77. URL: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/6632/1/%D0%9F%D0%A0%D0%9E%D0%91%D0%9B%D0%95%D0%9C%D0%98%20%D0%A0%D0%9E%D0%97%D0%9C%D0%95%D0%96%D0%A3%D0%92%D0%90%D0%9D%D0%9D%AF%20%D0%9F%D0%9E%D0%A0%D0%A3%D0%9A%D0%98.pdf> (дата звернення: 06.06.2023).
3. Спасибо-Фатєєва І.В. Казка про вовка, козу та капусту на новий лад: кредитор, боржник, та майновий поручитель у правовідносинах застави. *Часопис цивілістики*. 2007. №4. С.10-13
4. Кодекс України з процедур банкрутства від 21.10.2019 р. № 2597-VIII. Дата оновлення 15.04.2023. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2597-19#Text> (дата звернення: 06.06.2023).
5. Закон і бізнес. У черзі до банкрута. URL: <https://zib.com.ua/ua/147017.html> (дата звернення: 06.06.2023).

6. Про заставу: Закон України від 02.10.1992 р. № 2654-XII. Дата оновлення: 10.10.2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2654-12#Text> (дата звернення: 06.06.2023).

7. Про іпотеку :Закон України від 5.06.2003 р. № 898-IV. Дата оновлення:08.06.2023 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/898-15#Text> (дата звернення: 08.06.2023)

8. Василь Дерлюк. HSA. Банкрутство фізичних осіб: у чому вигода, кому підходить, нюанси, висновки, перспективи? URL: <https://www.hsa.org.ua/blog/bankrutstvo-fizychnyh-osib-u-chomu-vygoda-komu-pidhodyt-nyuansy-vysnovky-perspektyvy> (дата звернення: 06.06.2023).

References

1. Civil Code of Ukraine (2003, January,16). *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrayiny*, 40–44, art. 356. (in Ukrainian)

2. Karpenko, R.V. (2017). Problemy rozmezhuvannia poruky ta mainovoi poruky: teoriia ta sudova praktyka [Problems of distinguishing surety and property surety: theory and judicial practice]. *Naukovyi visnyk Khersonskoho derzhavnogo universytetu*, 1, 77. Retrieved from <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/6632/1/%D0%9F%D0%A0%D0%9E%D0%91%D0%9B%D0%95%D0%9C%D0%98%20%D0%A0%D0%9E%D0%97%D0%9C%D0%95%D0%96%D0%A3%D0%92%D0%90%D0%9D%D0%9D%D0%AF%20%D0%9F%D0%9E%D0%A0%D0%A3%D0%9A%D0%98.pdf>. (in Ukrainian)

3. Spasybo-Fatieieva, I.V. (2007). Kazka pro vovka, kozu ta kapustu na novyi lad: kredytor, borzhnyk, ta mainovyi poruchytel u pravovidnosynakh zastavy [The tale of the wolf, the goat and the cabbage in a new way: the creditor, the debtor, and the property guarantor in the legal relationship of the pledge]. *Chasopys tsyvilistyky*, 4, 10-13. (in Ukrainian)

4. Code of Ukraine on Bankruptcy Procedures (2019, October,21). Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2597-19#Text> (accessed 6 June2023) (in Ukrainian).

5. Zakon i biznes. In line for bankruptcy. Available at: <https://zib.com.ua/ua/147017.html> (accessed 6 June2023). (in Ukrainian)

6. About pledge: Law of Ukraine (1992, October,2). Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2654-12#Text> (accessed 6 June2023) (in Ukrainian).

7. About mortgage: Law of Ukraine (2003, June, 5). Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/898-15#Text> (accessed 8 June2023). (in Ukrainian)

8. Vasyly Derliuk. HSA. Bankruptcy of individuals: what is the benefit, who is it suitable for, nuances, conclusions, prospects? Available at: <https://www.hsa.org.ua/blog/bankrutstvo-fizychnyh-osib-u-chomu-vygoda-komu-pidhodyt-nyuansy-vysnovky-perspektyvy> (accessed 6 June2023). (in Ukrainian)

Стаття: надійшла до редакції 03.04.2023
прийнята до друку 24.04.2023
The article: is received 03.04.2023
is accepted 24.04.2023

Бібліографія: Ходак С. М. Взаємозв'язок правових інститутів банкрутства, поруки та майнової поруки. *Науково-інформаційний вісник Івано-Франківського університету права імені Короля Данила Галицького: Журнал. Серія Право*. Івано-Франківськ: Редакційно-видавничий відділ Університету Короля Данила, 2023. Вип. 15 (27). Т. 2. С. 195-201. DOI: 10.33098/2078-6670.2023.15.27.2.195-201.

